

3. Лозовой В. О. Саморозвиток особистості у філософській рефлексії та соціальній практиці. Монографія / Г. Г. Лозовой, Л. М. Сідак. Х.: Право, 2006. 256 с.

4. Освіта дорослих енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка. К. : Основа, 2014. 490 с.

5. Соцький К. О. Структура готовності студентів медичних коледжів до професійного саморозвитку / К. О. Соцький // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. 2014. № 1. С. 55-62.

6. Фрицюк В. А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх педагогів до безперервного професійного саморозвитку дис. док. Пед. наук : 13.00.04 / В. А. Фрицюк. Вінниця 2017. 532 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-3>

THE LIFE-LONG LEARNING CONCEPT IN THE CONDITIONS OF THE BANI-REALITY

КОНЦЕПЦІЯ LIFE-LONG LEARNING В УМОВАХ BANI-РЕАЛЬНОСТІ

Lavrynovych O. A.   Лавринович О. А.

*Candidate of Philosophical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department of
Philosophy and Pedagogy
National Transport University
Kyiv, Ukraine*

*кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри філософії та педагогіки
Національний транспортний
університет
м. Київ, Україна*

Сучасний глобалізований світ непередбачуваний і нестабільний. Як зазначає відомий американський футуролог Жаме Кассіо (Jamais Cascio), ми живемо в епоху хаосу, інтенсивної відмови від структури, в реальності, яка активно чинить опір спробам зрозуміти, що відбувається. Масштаб і динаміку сучасних трансформацій Жаме Кассіо (Jamais Cascio) описує через концепцію BANI [1]. Акронім BANI складається з англійських слів brittle (крихкість), anxious (тривожність), nonlinear (нелінійність), incomprehensible (незбагненність). Ідея крихкості прояснює прагнення максимізації ефекту будь-якої системи, і до того ж небажання чи нездатність формування її резервів. Звичні для нас організації, способи дій, які здаються досить стійкими, можуть бути

зруйновані щомиті. Наслідки таких змін дуже важко передбачити. Стан тривоги стає перманентним. Через нелінійність процесів важко встановити зв'язки між причиною та наслідком. Світ здається незбагненим, а це унеможливило створення повного уявлення про те, що відбувається.

У VANI-реальності саме освіта може виступити фактором, який надає стійкості й стабільності у взаємодії з нею, розширює можливості для маневрування. Зокрема, актуалізується та набуває особливого сенсу концепція *life-long learning* (навчання протягом усього життя). Сучасна концепція *life-long learning* є системою поглядів на освітню практику, що проголошує навчальну діяльність людини як невіддільну та природну складову частину її трибу життя у будь-якому віці. Метою *life-long learning* є усебічне, професійне й особистісне самовдосконалення людини. Така орієнтація особистості на саморозвиток сприяє індивідуалізації освіти, набуттю навичок самостійного здобуття знань, уміння переробляти й перетворювати інформацію у спеціальні компетенції, знаходити необхідні джерела інформації та працювати з ними.

Life-long learning припускає як навчання у межах системи формальної освіти, так і у широкій різноманітності нових контекстів. Формальна освіта становить інституціалізовану та доволі жорстко структуровану навчальними планами, освітніми програмами модель освіти, що містить певні завдання, методології. Така форма освіти передбачає, що здобувачі освіти відвідують заняття, взаємодіють із викладачем, отримують оцінки. Результатом проходження певних етапів навчання є присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнем освіти. Проте численні дослідження доводять, що сьогодні система формальної освіти не може задовольнити повною мірою потреби людей у нових знаннях, методиках і технологіях, які б надавали їй можливість брати повноцінну участь у житті сучасного суспільства та успішно адаптуватися до змін на ринку праці. Як наслідок, задоволення потреби у наданні кращої освіти з постійним зростанням кількості здобувачів освіти виходить за межі формальної освіти.

Нині досить затребуваною стає неформальна освіта. Варто зауважити, що неформальна освіта не є альтернативою формальній освіті, яка дає базові знання і залишається фундаментом розвитку людини, а швидше – її доповненням. У порівнянні з формальною освітою неформальна освіта пропонує більш гнучкий підхід до освітнього процесу, швидше реагує та адаптується до соціально-економічних змін. Якщо формальній освіті бракує практичної сторони знань, неформальна освіта фокусується на розвитку навичок та компетенцій, які важливі для успіху на певному етапі життя,

орієнтується на реальні потреби суспільства. Вона прозоріша для будь-якого суспільного проєкту. Неформальні практики навчання можуть відбуватися у різному просторі, зокрема клубах, секціях, гуртках, бібліотеках, організаціях тощо, тобто там, де люди почуваються невимушено. У більшості країн неформальна освіта є найбільш поширеною формою навчання на робочому місці. Це відносно добровільний тип освіти, кінцевою метою якого є суто навчання (не передбачає отримання диплома, присвоєння кваліфікації, офіційних посвідчень). У центрі уваги неформальної освіти покладені потреби та інтереси саме здобувача освіти. Він на власний розсуд обирає формат освіти, забезпечує організацію й планування навчання, тривалість. Здобувач повністю несе відповідальність за управління власною діяльністю, пов'язаною з навчанням.

Пандемія COVID-19 стала прикладом крихкості сучасного світу, непередбачуваності наслідків процесів, які відбуваються. Зниження ділової активності, соціальне дистанціювання та ізоляція, яке частково чи повністю скоротило фізичну присутність робітників на робочих місцях, значно обмежило можливості для отримання неформальної освіти. За таких умов робітники середньої та низької кваліфікації частіше відчувають скорочення своїх можливостей навчання аніж ті, у кого є вища освіта. Оскільки робота такої кваліфікації меншою мірою може виконуватися віддалено, тому ці робочі місця частіше підпадають під галузеві обмеження, через що зменшуються можливості для навчання таких працівників. Хоча зазначені групи працівників найбільше потребують перепідготовки в умовах економічної кризи [2].

На тлі пандемії COVID-19 відбувся вимушений, різкий і тотальний перехід освіти на онлайн-навчання. У дослідженнях зазначається, що на сьогодні пропозиція онлайн-навчання в основному призначена для білих комірців [2]. У процесі зміни формату навчання головними викликами стали: цифрова нерівність, недостатня цифрова компетентність, психологічна неготовність до змін, зниження якості навчання, особливо у набутті практичних навичок тощо. Відсутність фізичної присутності суттєво вплинула як на мотивацію до навчання, так і на контакт під час занять. Під час онлайн-комунікації важко контролювати культурно-освітній рівень, соціальний та психічний статус людей, які взаємодіють один з одним. Неможливо використовувати значною мірою невербальні засоби комунікації та самопрезентації, обмежена емоційна компонента. На якість онлайн спілкування і навчання досить часто впливають форс-мажорні обставини: проблеми з інтернет-зв'язком, стан обладнання, обмеження на освітніх платформах. Водночас із урахуванням усіх проблем позитивним стало те, що перехід на онлайн-навчання зобов'язав усіх учасників навчального процесу освоювати нові

інструменти та способи роботи, використовуючи інноваційні технології, знаходити ресурси для адекватного реагування на проблеми.

Як підсумок, варто зазначити, що концепція life-long learning BANI-реальності є актуальним способом навчання і має гармонійно поєднувати елементи формальної і неформальної освіти. Пандемія вплинула на life-long learning, зокрема суттєво скоротила можливість отримання неформальної освіти, актуалізувала проблеми, пов'язані із цифровою трансформацією. Унаслідок цього необхідно докласти зусиль та віднайти можливості й способи забезпечення life-long learning, просування неформальної освіти з метою її доступності та демократизації.

Література:

1. Cascio J. Facing the Age of Chaos. April 29, 2020. URL: <https://medium.com/@cascio/facing-the-age-of-chaos-b00687b1f51d>
2. Adult Learning and COVID-19: How much informal and non-formal learning are workers missing? *OECD*. March 25, 2021. URL: <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/adult-learning-and-covid-19-how-much-informal-and-non-formal-learning-are-workers-missing-56a96569/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-94>

FORMATION OF THE READINESS STUDENTS OF A PROFESSIONAL MUSIC COLLEGE FOR RESEARCH ACTIVITIES IN A HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ФАХОВОГО МУЗИЧНОГО КОЛЕДЖУ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВНЗ

Sinitska O. L.   **Синицька О. Л.**

teacher   *викладач*

Zhytomyr Music College named after   *Житомирський музичний фаховий*

V. S. Kosenko   *коледж імені В. С. Косенка*

Zhytomyr, Ukraine   *м. Житомир, Україна*

Науково-дослідницька діяльність є обов'язковою компонентою сучасної педагогічної діяльності. Вимоги часу такі, що викладач має постійно вести дослідження, результати яких мають відбиватися у